

Н.І. Соркіна, м.Запоріжжя.

ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОГО АСПЕКТУ МИСЛЕННЯ ПРИ ПЕРЕХОДІ З РОСІЙСЬКОЇ
МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ ПРИ ВИРІШЕННІ ТВОРЧИХ ЗАДАЧ.

Здатність людини до творчості є однією з найголовніших умов ефективності її діяльності в будь-якій сфері науки, мистецтва та виробництва. Тому інтерес до вивчення й розвитку творчих здібностей особистості завжди насущний.

Особисто гостро встала задача виявити специфіку творчого мислення українською в зв'язку з проблемою відродження української мови і впровадження її як мови державної, тобто мови для спілкування в усіх галузях суспільного життя. Насамперед багато людей на Україні мають потребу не тільки розуміти українську мову, а й розмовляти нею. Надалі життя ставе питання про таке опанування українською, яке дасть можливість знаходити оптимальне рішення в проблемних і конфліктних ситуаціях саме українською мовою.

Наукові дослідження вже довели, що одним із механізмів творчості є рефлексія. Розпочаті нами експерименти базуються на концептуально обґрунтованому методі Змістовно-сислового аналізу мовної продукції (І.Н.Семьонов, С.Ю. Стспанов) та концептуальній схемі дискурсивного мислення при розв'язанні творчих задач (Л.А. та М.І. Найдьонові).

Проведені пілотажні експерименти вирішення творчих задач людьми, що володіють українською як другою мовою, показали відсутність значних особливостей в їх рефлексії, бо ці люди мислять російською і, під час загострення проблемно-конфліктних ситуацій, існуючих в кожній задачі, вони не перекладають свої думки на українську мову.

Але природньо припустити, що структура мислення, функціональна навантаженість окремих мовних одиниць українською має свої відміни від мислення російською мовою.

Також слід порівняти дані з різних районів України в зв'язку з існуванням багатьох діалектів і широкої варіабельності української мови (наприклад порівняти дані отримані на Закарпатті і на Київщині).

В перспективі такі дослідження сприяють розробленню спеціальних психологічних тренінгів-практикумів націлених на розвиток рефлексивних механізмів творчого мислення особистості; удосконаленню науково-категоріального апарату рефлексивного напрямку психології на Україні.